

KLASA: 602-04/16-01/23

URBROJ: 2158-83-07-16-01

U Osijeku, 18. travnja 2016.

prof. dr. sc. Loretani Farkaš, dekanici

doc. dr. sc. Dubravki Božić-Bogović, prodekanici
za studijske programe i studente

PREDMET: Preporuke po održanoj prvoj tematskoj unutarnjoj prosudbi

Povjerenstvo za osiguravanje i unapređivanje kvalitete visokog obrazovanja (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo za kvalitetu) na svojoj je 6. sjednici u akad. god. 2015./16. održanoj 6. travnja 2016. raspravljala o Izvješću Povjerenstva za provođenje unutarnje prosudbe sustava za kvalitetu koje je usvojeno na Fakultetskom vijeću od 30. ožujka 2016.

Unutarnja prosudba je po prvi puta bila tematska, a bavila se pitanjem dodjele i promjene ECTS bodova na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Povjerenstvo za kvalitetu smatralo je potrebnim raspraviti o ovom izvješću s obzirom na to da se njime predlažu daljnja istraživanja i analize dodjele i primjene ECTS bodova kako bi se dugoročno dobili reprezentativniji podaci o navedenoj temi.

Povjerenstvo za kvalitetu smatra kako Povjerenstvo za unutarnju prosudbu nije imalo lak zadatak s obzirom na to da su prvi puta provodili tematsku prosudbu za koju ne postoje jasne smjernice i upute niti zadana metodologija. Također Povjerenstvo za kvalitetu smatra da rezultati prve tematske unutarnje prosudbe predstavljaju izvrsnu osnovu na kojoj se mogu temeljiti buduće tematske unutarnje prosudbe i/ili daljnja istraživanja vezana za problematiku dodjele i primjene ECTS bodova. U tom smislu, Povjerenstvo za kvalitetu je odlučilo Upravi dostaviti svoje preporuke i opaske o toj temi (kao nadopunu svega što je već izrečeno na Fakultetskom vijeću i u očitovanjima svih odsjeka i katedri).

1. Povjerenstvo za kvalitetu smatra da se provođenje ankete, u ovom slučaju, nije pokazalo najboljim metodološkim postupkom za pribavu objektivnih i točnih rezultata. Osim što je „stvarno radno opterećenje studenta“ relativno teško mjerljivo jer se studenti razlikuju po sposobnostima i motivaciji pa percepcija opterećenja za isti kolegij varira i subjektivna je,¹ bitno je i to što su studenti prezasićeni brojnim anketama pa su u najvećem broju odustali od ispunjavanja ove ankete (uzorak je posve nereprezentativan), a oni koji su je ispunili – prema vlastitom svjedočenju – taj su posao napravili neozbiljno i ocjenjivali preko volje. Povjerenstvo smatra da se **objektivni**

¹ Studenti su u više navrata jedan te isti kolegij ocijenili različitim ocjenama (prihjerice, isti kolegij se pojavljuje i u „zelenom“ i u „žutom“).

rezultati o stvarnom radnom opterećenju studenata (a ne o njihovoj percepciji opterećenja, što nije bio cilj (ili nije trebao biti cilj) unutarnje prosudbe) mogu dobiti samo analizom svakog pojedinog kolegija i to na način da se iz obrasca za opis kolegija analiziraju podatci predviđenom broju nastavnih sati, o obveznoj lektiri i literaturi (koliko je prosječno vremena potrebno za čitanje određenog broja stranica, uz uvažavanje različitosti u potrebnom vremenu čitanja različitih vrsta tekstova), te o zadacima koje studenti trebaju izvršiti izvan nastave (prosječno vrijeme za istraživanje, pisanje radova, priprema za izlaganje, i drugo). Na taj se način može utvrditi je li i u kojim kolegijima došlo do nesrazmjera između onoga što se od prosječnog studenta očekuje (dakle, stvarnog radnog opterećenja) i bodova koji su za taj obim posla predviđeni.

Članovi Povjerenstva za kvalitetu tijekom rasprave iznijeli su i neke opaske na samo provođenje ankete te anketna pitanja (primjerice, studenti su morali ocijeniti sve kolegije dostupne u nekom programu, čak i ako ih nisu slušali (!); u anketi su se pojavili i kolegiji koji još nikada nisu izvođeni; anketna pitanja su posve zanemarila vrijeme potrebno za čitanje lektire što je na velikom broju književnih kolegija na FFOS-u jedna od najvažnijih stavki; anketa je popunjavana u pojedinim slučajevima s vremenskim odmakom od godinu i više dana), no naš zaključak je da anketa ne bi trebala biti osnovni i jedini metodološki instrument za ovu konkretnu analizu te stoga nećemo dostavljati preporuke za unapređenje ankete, već – naglašavamo – preporučujemo posve drugu metodologiju.

2. Analiza ECTS-a na temelju opisa kolegija i zahtjeva vidljivih iz opisa (ili eventualno syllabusa kolegija, jer opis kolegija, primjerice, može u nekim slučajevima sadržavati sveobuhvatan popis lektire, od kojih se svake godine čitaju samo odabrana djela) ujedno bi rezultirala vrlo konkretnim, a objektivnim, spoznajama o tome u kojim kolegijima se od studenata previše ili premalo zahtijeva s obzirom na broj radnih sati potreban da se zadovolje postavljeni kriteriji, i na taj način bi i nastavnici dobili objektivniju povratnu informaciju o svojim kolegijima, što bi bila dobra podloga za reviziju ili izradu novih studijskih programa. Podatci izneseni u ovom Izvješću mogu se i zloupotrijebiti na način da se u pojedinim slučajevima neopravdano i nepotrebno poveća opseg studentskih obveza (a što se u nekim kolegijima već dogodilo (!) – studenti su nam se usmeno obratili rekavši da su pojedini nastavnici povećali obveze i to opravdali rezultatima ankete o ECTS bodovima).
3. Preporučujemo da nastavnici u svoje syllabuse istaknu opasku o ECTS bodovima i njihovom značenju kako bi senzibilizirali studente za ovu problematiku (npr. „Ovaj kolegij nosi 3 ECTS boda, što podrazumijeva zahtijeva 90 sati rada kako bi se ispunile sve obveze. Radni sati uključuju pohađanje nastave, čitanje lektire i literature te izradu svih zadataka.“ – Svaki nastavnik, dakako, ovaj tekst treba prilagoditi svom kolegiju.).

Povjerenstvo za kvalitetu smatra da se i dalje treba pratiti način dodjele i primjene ECTS bodova, a što je i jedan od zaključaka Povjerenstva za unutarnju prosudbu, ali se način praćenja i analize treba preispitati i prilagoditi uvažavajući rezultate i spoznaje dobivene pilot-istraživanjem provedenim tijekom ove unutarnje prosudbe.

Povjerenstvo za osiguravanje i unapređivanje kvalitete
predsjednica

doc. dr. sc. Ljubica Matek

